

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV [i. e. VI]. Casuistarum Apologia, à Sorbona, & Galliæ Episcopis, & tandem à Summo Pontifoce reprobatur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

pro bono spirituali, aut temporali nostro, vel proximi. Fornicatio & mollietas non sunt jure naturali prohibita, subindeque si Deus eas non interdixisset, nunquam essent mala, saepe essent bona, & aliquando obligatoria sub peccato mortali. Copula cum conjugata, consentiente marito, non est adulterium. Licet abortum procurare ante animationem fœtus, ad vitandum scandalum, aut puella infamiam, & alia quæ supra retulimus, & confutavimus: atque ita moribus hominum depravatis legem divinam accommodare conatur, & regulam suo regulabili conformare, non verò mores hominum ad Dei legem emendare & corrigere.

161. Sed quæso, AMICE LECTOR, si tuæ salutis cupidus sis, ne audias benignos illos Decalogi interpretes, qui humanarum probabilitatum prætiigiis & blanditiis, ac benignioribus interpretationibus, præcipua Dei præcepta cludere & evacuare conantur. Tene te (inquit Augustinus) ad legem Dei. & non sequaris prævaricatores ejus: non enim secundum illorum sensum, sed secundum illius veritatem judicaberis. Ne trahamur (addit Lactantius) auctoritate cujusquam, sed veritati potius faveamus & accedamus. Nihil hic temeritati locus est: in æternum stultitia poena subeunda est, si aut persona inanis, aut opinio falsa deceperit.

Christus non dixit homini, inter Dei legem & hominum interpretamenta constituto, esto consentiens benigniori Decalogi interpreti, sed Esto consentiens adversario tuo. Queramus (ait Augustinus) istum adversarium cui debeamus consentire, ne tradat nos Iudici, & Index Ministro. Queramus illum, & consentiamus illi. Si peccas, adversarius tuus est sermo Dei: verbi causa, forsitan delectat te inebriari, dicit tibi: Noli. Delectat te adulterari: dicit tibi sermo Dei, Noli. In quibuscumque peccatis volueris facere voluntatem tuam, dicit tibi, Noli. Adversarius est voluntatis tue, donec fiat auctor salutis tua. O quam bonus adversarius, quam utilis adversarius! Non querit nostram voluntatem, sed utilitatem. Adversarius est nobis, quandiu sumus & ipsi nobis; quandiu tu tibi inimicus es, inimicum habes sermonem Dei: esto tibi amicus, & concordas cum ipso. Non furtum facies, audi & concordasti. Non mœchaberis, audi & concordasti. Non falsum testimonium dicas, audi & concordasti. Non concupiscas uxorem proximi tui, audi & concordasti. Non concupiscas rem proximi tui, audi & concordasti. In his omnibus cum tuo isto adversario concordasti: dic mihi quid perdidisti? Non solum nihil perdidisti, sed & te ipsum qui perieras invenisti.

S. VI.

Casuistarum Apologia, à Sorbona, & Gallia Episcopis, & tandem à Summo Pontifice reprobatum.

162. CUM mos iste in Ecclesia semper viguerit, ut quo quisque foret religiosior, novellis ad inventionibus contraret, ut Vincentius Lirinensis ait, non mirum quod nuper plures docti & vigiles Pastores, ac celebres Theologi, advertentes perniciosam hanc novorum Casuistarum doctrinam, velut zizaniam quandam in Ecclesie agro succrescere, sensimque ac delectabiliter plurium animos occupare, adversus eam, & voce, & scriptis, fortiter ac generosè pugnant,

Ac de vaga illa & effræni in materia morum opinandi licentia, apud Ecclesie Praesules graviter conquesti fuerint. Unde merito hæc verba Chrysologi serm. 97. ipsis adaptari possunt: Superseminatis zizaniis servi expaverunt, metuentes ne zizaniarum gramina ad illorum redirent offensam, quorum conscientia, præter jacturam boni seminis, nihil habebat: unde auditum sui Domini prævenerunt, ne securi de innocentia, reatum de silentio sustinerent.

Inter hos præcipui fuere Parisenses & Rotomagenses Parochi, pietate celebres, & sapientia ac eruditione præclari, qui anno 1656. ad Gallia Clerum, Parisiis de more congregatum, plura perversa dogmata, ex novorum Casuistarum libris extracta, detulerunt, libello supplici eorum damnationem urgentes. Instabat tunc Comitiorum finis, nec temporis angustia, sicut nec alia graviora negotia, sinebant maturo tot propositionum examini vacare. Ne tamen Augustissima Synodus illas suo silentio probasse videretur, sed eas tacite saltem reprobaret, imprimendas mandavit instructiones Confessariorum, à S. Carolo Borromeo editas, & ex Italico in Gallicum idioma ab Illustrissimo Domino Petro de Marca, Archiepiscopo Tolosano translatas, quibus propositiones illæ, quas solemnitè & in individuo damnare non poterat, generali quadam, venerabilique ac sanctâ censurâ afficerentur. Ut enim in Epistola instructionibus illis præfixa dicitur: Novissima illa opiniones ita Christianam morum disciplinam, & Evangelicam vivendi normam adulterarunt, ut hujusmodi scientiâ quævis ignorantia longè sit potior.

Hoc ardore ex parte Parochorum gerebatur negotium. Pars autem adversa in sui defensionem opus parabat, in quo ejus Author omnes eloquentiæ & ingenij nervos intendens, propositiones traductas à Parochis ut erroneas, scandalosas, & temerarias, ab omni profusus censuræ nota liberat, summâ arte ostendere conabatur: proditque in lucem anno sequenti 1657. sub hoc titulo & inscriptione: Apologie des Casuistes contre les calomnies des Jansenistes.

Videbatur liber iste Authoribus suis arx quædam munitissima, & inexpugnabile præsidium, eò præcipuè quòd Parochorum & Jansenistarum unam & eandem causam facerent; licet in rei veritate nulla esset inter ipsos de quinque damnatis Jansenij propositionibus contentio; sed omnes perversa illa dogmata tum voce, tum scriptis, unanimi consensu damnarent. Vix tamen in publicum distrahi cæpit liber ille, quod Parochi novo ardore succenssi, pressius in ejus condemnationem excitantur primò Vicarios Generales Parisiensis Archiepiscopi tunc absentis; qui octo Theologos (è quibus duo, scilicet P. Oliverius Richerorius, vulgo Richerœur, & P. Petrus Lovvet erant ex nostris) in examen libri deputarunt, auditisque eorum relationibus, illum solemni censurâ damnarunt: deinde facultatem Parisiensem, sive Sorbonam, quæ pari censurâ, licet adhuc magis speciali, librum proseripsit.

Plures etiam illustrissimi Antistites, gravibus, piis, eloquentibus, doctisque censuris, aut Epistolis Synodalibus, eandem Casuistarum Apologiam reprobarunt, & è suis diocæsis proseripsunt. Inter hos, tres fuere Primates, scilicet Archiepiscopus Senonensis, Galliarum & Germaniæ Primas, Rotomagensis Primas Nor-

maniae, Bituricensis Primas Aquitaniae (praesens saltem, nam de eo iure contendit Archiepiscopus noster Burdigalensis, cuius causam eruditè defendit Dominus Brouffe, Senator Burdigalensis) Episcopi verò quindecim, nempe Aurelianensis, Bellovacensis, Andegavensis, Nivernensis, Alestensis, Convenarum, Appamienensis, Bazatensis, Conseranensis, Tutellenensis, Ebroicensis, Lexoviensis, Catalaunensis, Dignensis, Cadurcensis, Alanus de Solminhac, Galliae nostrae, imò totius Ecclesiae decus insignis, qui Sanctorum praesens Episcoporum, sive in Pastoralis vigilantia, sive in admiranda vitae innocentia & austeritate, rigidissimus ac indefessus amulator, multis post mortem claruit miraculis, quae in ejus vita, sicut & alia ejus praecleara gesta, magna cum pietate & diligentia recensentur. Ac demum Venciensis, Antonius Godaus, vir item pietate clarus, sed eloquentia & doctrina, variisque librorum editionibus clarissimus. Quibus si adjungamus è Belgio Archiepiscopum Mechliniensem, & Gandavensem Episcopum, qui multas propositiones ab Apologista defensas damnaverant, & damnari procuraverant ab Academia Lovaniensi: primus quidem anno 1654. secundus verò anno 1657. erunt vigintum Archiepiscopi, tum Episcopi, gradu, pietate, doctrina, sapientia venerandi, quorum numerum tandem infallibili suo iudicio perfectè completurus accessit supremus fidelium omnium Pastor, & Episcoporum omnium Episcopus, Romanus Pontifex Alexander VII. qui die 26. Augusti anni 1659. in praedictam Casuistarum Apologiam, Apostolicum fulmen vibravit, hoc decreto in Congregatione generali Sanctae Romanae & universalis Inquisitionis edito.

166. Sanctissimus D. N. Alexander Papa VII. praesens decreto PROHIBET ET DAMNAT librum cui titulus est: Apologie pour les Casuistes contre les calomnies des Iansenites, où le Lecteur trouvera les veritez de la morale Chrestienne si nettement expliquées, & prouvées avec tant de solidité, qu'il luy sera aisé de voir que les Maximes des Jansenites n'ont que l'apparence de la verité, & qu'effectivement elles portent à route sorte de pechez, & aux grands relâchemens qu'elles blâment avec tant de severité: par un Theologien & Professeur en droit Canon. A Paris M. DC. LVIII. Eumque PRO DAMNATO ET PROHIBITO haberi vult. Mandat propterea Sanctitas sua, ut nemo cuiusque gradus & conditionis existat, etiam speciali, & specialissima nota dignus, praedictum librum apud se retineat, aut legat, neve imprimere, aut imprimi curare audeat, sub poenis & Censuris in sacro Concilio Tridentino, & in indice librorum prohibitorum contentis, aliisque arbitrio Sanctitatis sua infligendis; sed statim quicumque illum habet, vel in futurum quomodocumque habebit, locorum Ordinarius, seu Inquisitoribus, sub iisdem poenis exhibere teneatur.

Ioannes Lupus Sanctae Romanae & Universalis Inquisitionis Notarius.

Loco † Sigilli.

Anno à Nativitate D. N. Jesu Christi millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono, indictione duodecima, die verò 26. Augusti, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris & D. N. Alexandri, divina providentia Papa VII. anno ejus quinto, supra dictum decretum affixum & publicatum fuit, ad valvas Basilicarum S. Ioan. La-

A teran. & S. Petri de urbe, nec non ad valvas Palatii Sacrae Inquisitionis, Cancellaria Apostolica, ac in acie Campi Florae, ut moris est, per me Hieronymum Macellani, eiusdem Sanctiss. D. N. Papae, & sanctissima Inquisitionis Cursorem.

Item Eminentissimi Cardinales Congregationis sacrae Indicis Praefecti, anno 1664. die 15. Januarij, sequens decretum ediderunt.

Sacrae Indicis Congregationis decreto DAMNATUS AC PROHIBITUS fuit infra scriptus liber, ubicumque, & quocumque idiomate impressus imprimendusve. Nemo cuiuscumque gradus, & conditionis, cum imposterum, vel imprimat, vel legat, vel retineat. Si quis interim habuerit, Inquisitoribus, seu locorum Ordinariis, à praesentis Decreti noticia tradat, sub poenis in indice librorum contentis.

LIBER EST.

IOANNIS CARAMVELIS APOLOGEMA PRO ANTIQVISSIMA ET UNIVERSALISSIMA DOCTRINA DE PROBABILITATE.

In quorum fidem manu & sigillo Eminentissimi & Reverendissimi D. D. Cardinalis Gineti Episcopi Sabiniensis, supra dicta sacra Congregationis praefecti, praesens Decretum signatum & munitum fuit. Datum Roma in Palatio Apostolico Quirinali, die 15. Januarij 1664.

C M. Episcopus Sabiniensis Cardinalis Ginetus Praef.

F. Hyacinthus Libelli S. Congregationis Indicis Secretarius.

Loco † Sigilli.

Anno à Nativitate D. N. Jesu Christi 1664. Indict. secunda, 26. Mensis Januarij, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Alexandri divina providentia Pape VII. anno ejus nono, supra dictum Decretum affixum & publicatum fuit ad valvas Basilicae Lateranensis, ac Principis Apostolorum de urbe, & in acie Campi Florae, ac in aliis locis solitis, & consuetis ubis, per me Iacobum Cornelium, Sanctissimi D. N. Papae Cursorem.

Hilarius Centellius Curs. Mag.

Plures etiam ex novorum Casuistarum propositionibus, quas supra impugnavimus, ut temerarias, & scandalosas damnavit idem Pontifex, in Congregatione generali sacrae Romanae & universalis Inquisitionis, habita die 24. Septembris anni 1665. & in alia die 18. Martij anni 1666. & sub anathematis poena, eas doceri, aut defendi, vel ad praxim deduci, prohibuit.

Ex quibus Decretis, & nova Innocentij X. damnantis quinque propositiones Jansenij Constitutione, patet Romanam Ecclesiam, & fidei puritate, & morum innocentia praefulgere, camque non minus castam morum temperiem, quam incorruptae fidei integritatem, sibi perpetuò vendicare; ut merito cum Psalmista dicere possimus, mysticas hujus purissimae columbae pennas (fidem scilicet & mores) esse deargentatas, & pallore auri fulgentes; cum illa, & fulgore sapientiae, per aurum designatae, & morum candore, per argentum expresso, mirum in modum resplendeat.

